

KOMENTÁŘ

K **31. prosinci 2016** žilo na území Jihomoravského kraje **1 178 812 obyvatel**, proti konci roku 2015 se počet obyvatel zvýšil o 3 789 osob. Vyšší měrou se na přírůstku počtu obyvatel podílelo stěhování (do kraje se přistěhovalo o 2 334 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Přirozený přírůstek obyvatel byl nižší - narodilo se o 1 455 osob více, než v kraji zemřelo.

Počet obyvatel se na konci roku 2016 snížil pouze v okrese Hodonín, a to o 284 osob. Byl zde zaznamenán přirozený úbytek obyvatel i úbytek obyvatel stěhování. V okrese Hodonín počet obyvatel podle bilance klesá každoročně již od roku 1995, což je zřejmé z tabulky C1. Ve zbyvajících 6 okresech kraje byl zaznamenán současně migrační i přirozený přírůstek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 2 409, přibýlo v okrese Brno-venkov. V Brně-městě se počet obyvatel zvýšil po předchozích 6 letech poklesu, kdy se počet obyvatel snižoval pouze zásluhou stěhování.

Na konci roku 2016 žilo v Jihomoravském kraji **577 723 mužů** (49,0 %) a **601 089 žen** (51,0 %), na 1 000 mužů tak připadalo 1 040 žen. Z okresů kraje byl nejvyšší podíl žen v populaci okresu Brno-město, podíl 51,7 % žen znamenal, že na 1 000 mužů připadalo 1 071 žen. Odlišná situace v podílu pohlaví ale byla v dělení podle základních věkových skupin. Ve věkových skupinách 0 až 14 let a 15 až 64 let byl v kraji vyšší podíl mužů (51,2 %, resp. 50,8 %), stejně tak tomu bylo i ve všech okresech kraje. Pouze ve věkové skupině 65 a více let se projevila výrazná převaha žen - 58,9 % žen a 41,1 % mužů (na 1 000 mužů této věkové skupiny připadalo 1 435 žen).

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část obyvatel tvoří osoby **ve věku 15 až 64 let (772,5 tisíc osob, tj. 65,5 % z celku)**, následuje skupina obyvatel **ve věku 65 a více let (224,0 tisíc, tj. 19,0 %)**, nejnižší podíl, a to **15,5 %, tvoří obyvatelé ve věku do 14 let (182,3 tisíc osob)**. Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém podíl dětské složky obyvatel převyšoval podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Podíl dětské složky obyvatel v kraji se od roku 1991 postupně snižoval a minima dosáhl v roce 2008 (podíl 13,8 %). Od roku 2009 se však podíl osob ve věku do 14 let na populaci Jihomoravského kraje zvyšuje. Pro ilustraci dlouhodobého vývoje lze uvést podíly jednotlivých věkových skupin v roce 1991 - podíl dětí tvořil 20,6 %, podíl osob ve věku 15 až 64 let dosáhl 66,0 % a osob starších 65 let bylo 13,4 %. Z okresů kraje byl na konci roku 2016 nejvyšší podíl dětí z celku v okrese Brno-venkov (17,4 %), nejnižší v okrese Hodonín (14,1 %). Nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let byl v okresech Břeclav a Hodonín (66,8 %), nejnižší v okresech Blansko, Brno-město a Brno-venkov (64,9 %). Nejvyšší podíl obyvatel nejstarší věkové skupiny byl v Brně-městě (20,2 %), nejnižší pak v okrese Brno-venkov (17,7 %).

Ze zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota **indexu stáří** udává, že na 100 dětí v kraji připadlo 122,9 osob starších 65 let. Hodnota **indexu závislosti I** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 23,6 dětí, hodnota **indexu závislosti II** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 29,0 osob starších 65 let a konečně hodnota **indexu ekonomické závislosti (zatížení)** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 52,6 obyvatel v dětském věku a poproduktivním věku.

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2016 dosáhl 42,2 roku, ženám bylo v průměru 43,7 roku a mužům 40,6 let. Průměrný věk v kraji se od roku 1991 zvýšil o 5,5 roku, u mužů se zvýšil o 5,8 roku a průměrný věk žen vzrostl o 5,2 roku. Nejvyšší průměrný věk měli obyvatelé okresu Hodonín – muži 41,2 let, ženy 44,5 let, naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Brno-venkov – muži 39,6 let a ženy 42,1 let.

V průběhu roku 2016 se v Jihomoravském kraji narodilo 13 230 dětí, **živě se narodilo 13 193 dětí**, mrtvě 37 dětí. Proti roku 2015 to bylo o 422 dětí více. Hranice 13 tisíc živě narozených v kraji byla překročena znovu po 5 letech. Nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 12,1 živě narozených dětí. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapci, což platilo i v roce 2016, kdy se narodilo 6 779 chlapců (51,4 %) a 6 414 děvčat. V okrese Znojmo chlapci tvořili dokonce 54,0 % narozených dětí. Mimo manželství se za 12 měsíců roku 2016 narodilo 5 668 dětí, tedy 43,0 % z živě narozených (v rámci ČR to bylo 48,6 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl v okrese Znojmo (49,0 %), naopak v okrese Brno-venkov to bylo „pouze“ 40,0 % dětí.

V průběhu roku 2016 **zemřelo** v Jihomoravském kraji **11 738 osob** (5 946 mužů, 5 792 žen), což bylo o 368 zemřelých méně než v roce předešlém. Hrubá míra úmrtnosti činila 10,0 zemřelých na tisíc osob. Z okresů Jihomoravského kraje nejvíce lidí zemřelo v Brně-městě (3 938 osob), byla zde, spolu s okresem Blansko, i nejvyšší úroveň úmrtnosti v relativním vyjádření (10,4 zemřelých na 1 000 obyvatel). Nejnižší úmrtnost (9,2 zemřelých na 1 000 obyvatel) byla v okrese Brno-venkov.

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2016 **přistěhovalo 11 416 osob**, tedy o 879 osob více než v roce 2015. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 6 722 osob (58,9 % přistěhovalých) a 4 694 osob ze zahraničí (41,1 % přistěhovalých). Více než tři čtvrtiny přistěhovalých z ciziny mířily do Brna (3 642 osob, tj. 77,6 % krajského celku). Podle státního občanství bylo mezi přistěhovalými z ciziny nejvíce osob ze Slovenska (931), Ukrajiny (602) a Ruska (313). Ve stejném období se z kraje **vystěhovalo 9 082 osob** (o 52 osob více než za

12 měsíců roku 2015). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 302 osob (69,4 % vystěhovalých) a 2 780 osob se odstěhovalo do zahraničí (30,6 % vystěhovalých).

Zásluhou stěhování se tedy počet obyvatel v Jihomoravském kraji zvýšil o 2 334 osob. **Saldo zahraničního stěhování bylo výrazně vyšší** (počet přistěhovalých z ciziny převýšil počet vystěhovalých do ciziny o 1 914 osob). **Saldo vnitřního stěhování bylo nižší a tvořilo jen pětinu přírůstku obyvatel stěhováním** – z jiných krajů se přistěhovalo o 420 osob víc, než se do jiných krajů ČR vystěhovalo.

Celkem **726 807 obyvatel** žilo na konci roku 2016 ve 49 městech Jihomoravského kraje, počet obyvatel ve městech se **zvýšil o 1 129 osob**. Podíl městského obyvatelstva na konci roku 2016 byl shodný s rokem 2015 a činil 61,7 %. **Zvýšení počtu obyvatel měst je ze tří čtvrtin výsledkem přirozené cesty** - ve městech se narodilo o 977 osob více, než jich zemřelo. Počet obyvatel měst se zvýšil i stěhováním – do měst se přistěhovalo o 322 obyvatel více, než se z měst se vystěhovalo.

Jihomoravská nej... v roce 2016^{*)}

Ukazatel	Tři obce s nejnižší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2016	Tři obce s nejvyšší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2016
Počet obyvatel	Lhota u Olešnice Říkonín Ústup	BK BO BK	39 42 42	Brno Znojmo Břeclav	BM ZN BV	377 973 33 823 24 881
Průměrný věk celkem (roky)	Popůvky Malešovice Katov	BO BO BO	35,3 35,8 36,3	Podhradí nad Dyjí Nelepeč-Žernůvka Zblovce	ZN BO ZN	56,9 56,3 55,0
Průměrný věk mužů (roky)	Dlouhá Lhota Popůvky Říkonín	BK BO BO	34,2 34,4 34,5	Zblovce Lubné Střelice	ZN BO ZN	54,6 51,5 51,4
Průměrný věk žen (roky)	Malešovice Katov Popůvky	BO BO BO	35,8 35,9 36,1	Podhradí nad Dyjí Nelepeč-Žernůvka Chvalatice	ZN BO ZN	62,3 61,1 57,2
Podíl obyvatel ve věku 0 až 14 let (%)	Zblovce Oslonovice Lhota u Olešnice	ZN ZN BK	4,7 4,8 5,1	Říkonín Katov Bukovinka	BO BO BK	26,2 24,5 24,0
Podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let (%)	Nelepeč-Žernůvka Kuřimské Jestřabí Lubné	BO BO BO	46,7 53,2 54,5	Našiměřice Oslonovice Křižanovice u Vyškova	ZN ZN VY	75,9 75,9 75,4
Podíl obyvatel ve věku 65 a více let (%)	Našiměřice Hnanice Kupařovice	ZN ZN BO	8,0 8,9 9,4	Nelepeč-Žernůvka Zblovce Lubné	BO ZN BO	45,7 37,2 36,4
Index stáří (počet osob ve věku 65+ let na 100 dětí ve věku 0-14 let)	Katov Popůvky Říkonín	BO BO BO	44,1 44,6 45,5	Zblovce Nelepeč-Žernůvka Podhradí nad Dyjí	ZN BO ZN	800,0 600,0 566,7
Index závislosti I (počet dětí ve věku 0-14 let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Oslonovice Blanné Lhota u Olešnice	ZN ZN BK	6,3 7,3 7,4	Kuřimské Jestřabí Bukovice Říkonín	BO BO BO	45,1 43,9 42,3
Index závislosti II (počet osob ve věku 65+ let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Našiměřice Hnanice Kupařovice	ZN ZN BO	10,6 12,2 12,5	Nelepeč-Žernůvka Lubné Zblovce	BO BO ZN	97,7 66,7 64,0
Index ekonomického zatížení (počet osob ve věku 0-14 a 65+ na 100 osob ve věku 15-64 let)	Našiměřice Oslonovice Křižanovice u Vyškova	ZN ZN VY	31,7 31,7 32,7	Nelepeč-Žernůvka Kuřimské Jestřabí Lubné	BO BO BO	114,0 87,9 83,3
Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Jiřice u Moravských Budějovic Makov Plaveč	ZN BK ZN	-70,2 -62,5 -38,1	Kunčina Ves Velenov Katov	BK BK BO	50,0 32,3 29,2
Migrační přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Ústup Bohaté Málkovice Skrýje	BK VY BO	-69,8 -66,9 -66,7	Kunčina Ves Nelepeč-Žernůvka Kuřimské Jestřabí	BK BO BO	116,7 104,7 97,0
Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Skrýje Bohaté Málkovice Střelice	BO VY ZN	-100,0 -74,8 -71,0	Kunčina Ves Lesní Hluboké Bukovice	BK BO BO	166,7 103,4 98,6
Počet žen na 1 000 mužů	Podmyče Bojanovice Šafov	ZN ZN ZN	684 743 744	Lubné Nelepeč-Žernůvka Roubanina	BO BO BK	1 588 1 486 1 426

ZKRATKY OKRESŮ: BK - Blansko, BM - Brno-město, BO - Brno-venkov, BV - Břeclav, HO - Hodonín, VY - Vyškov, ZN - Znojmo

